Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0221

ES politinė strategija dėl Lotynų Amerikos

2025 m. spalio 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES politinės strategijos dėl Lotynų Amerikos (2025/2083(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis), ypač į jos V antraštinę dalį dėl ES išorės veiksmų,

– atsižvelgdamas į ES sutarties 3 ir 21 straipsnius ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 208 straipsnį,

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. balandžio 2 d. rezoliuciją dėl 2024 m. metinio pranešimo dėl bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimo[1],

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009[2],

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl politikos suderinamumo vystymosi labui[3],

– atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo mėn. priimtą Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir į darnaus vystymosi tikslus (DVT),

– atsižvelgdamas į savo rezoliucijas dėl Venesuelos, visų pirma į 2025 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl padėties Venesueloje po

---

1 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0057.
2 OL L 209, 2021 6 14, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.
3 OL C, C/2023/398, 2023 11 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/398/oj.

prezidento posto užgrobimo 2025 m. sausio 10 d.[1] ir į 2024 m. rugsėjo 19 d. rezoliuciją dėl padėties Venesueloje[2], rezoliucijas dėl Kubos, visų pirma į 2023 m. liepos 12 d. rezoliuciją dėl ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo padėties atsižvelgiant į pastarojo meto Vyriausiojo įgaliotinio vizitą į šią salą[3] ir į 2024 m. rugsėjo 19 d. rezoliuciją dėl José Danielio Ferrero Garcíos atvejo Kuboje[4], į rezoliucijas dėl Nikaragvos, visų pirma į 2025 m. vasario 13 d. rezoliuciją dėl Ortegos ir Murillo režimo represijų Nikaragvoje, visų pirma prieš žmogaus teisių gynėjus, politinius priešininkus ir religines bendruomenes[5],

– atsižvelgdamas į trisdešimt dvi JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijas, priimtas 1992–2024 m. laikotarpiu, įskaitant 2024 m. lapkričio 1 d. rezoliuciją Nr. A/RES/79/7 dėl būtinybės nutraukti Jungtinių Amerikos Valstijų nustatytą ekonominį, komercinį ir finansinį embargą Kubai,

– atsižvelgdamas į JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijas dėl padėties Haityje, ypač į 2025 m. balandžio 4 d. žmogaus teisių tarybos rezoliuciją Nr. 58/32 dėl techninės pagalbos ir gebėjimų stiprinimo siekiant pagerinti žmogaus teisių padėtį Haityje, atsižvelgiant į Haičio valdžios institucijų prašymą imtis koordinuotų ir tikslinių tarptautinių veiksmų,

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 26 d. Tarybos išvadas „Keliai į pažangą: poveikio darniam vystymuisi ir pasaulinei gerovei maksimalus didinimas“, kurios patvirtintos 4099-ajame posėdyje, surengtame prieš 2025 m. birželio 30 d. – liepos 3 d. Sevilijoje vykusią 4-ąją Tarptautinę vystymosi finansavimo konferenciją,

– atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 7 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Nauja ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų santykių darbotvarkė“ (JOIN(2023)0017),

– atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 1 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą dėl strategijos „Global Gateway“ (JOIN(2021)0030),

---

1 OL C, C/2025/2148, 2025 4 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2148/oj.
2 OL C, C/2024/7215, 2024 12 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7215/oj.
3 OL C, C/2024/4001, 2024 7 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4001/oj.
4 OL C, C/2024/7213, 2024 12 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7213/oj.
5 OL C, C/2025/2249, 2025 4 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2249/oj.

– atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 2 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją ES-11/1 „Agresija prieš Ukrainą“,

– atsižvelgdamas į 2007 m. rugsėjo 13 d. JT priimtą Generalinės Asamblėjos deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių,

– atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas. Vykdant ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“ (JOIN(2020)0017),

– atsižvelgdamas į 1993 m. gruodžio 20 d. priimtą Jungtinių Tautų deklaraciją dėl smurto prieš moteris panaikinimo,

– atsižvelgdamas į 2011 m. gegužės 11 d. Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija), kurią ES yra pasirašiusi,

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) ir Paryžiaus susitarimą, priimtą 2015 m. gruodžio 12 d. per 21-ąją UNFCCC šalių konferenciją,

– atsižvelgdamas į Paktą dėl ateities, dėl kurio susitarta 2024 m. rugsėjo 22 d. JT aukščiausiojo lygio susitikime dėl ateities,

– atsižvelgdamas į 2023 m. liepos 17–18 d. Briuselyje vykusio 2023 m. ES ir Lotynų Amerikos ir Karibų valstybių bendrijos (CELAC) aukščiausiojo lygio susitikimo deklaraciją,

– atsižvelgdamas į ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų jūros regiono strategijos „Global Gateway“ investicijų darbotvarkę, paskelbtą 2023 m. liepos mėn. Briuselyje vykusiame ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikime,

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 5 d. priimtą Europos Sąjungos valstybių narių vidaus reikalų ir (arba) saugumo ministrų ir Lotynų Amerikos vidaus saugumo komiteto valstybių narių ministrų, atsakingų už saugumą, bendrą deklaraciją,

– atsižvelgdamas į 2017 m. birželio 30 d. Tarybos, Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų, Europos Parlamento ir Komisijos bendrą pareiškimą dėl naujojo Europos konsensuso dėl vystymosi „Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis“[1],

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 5 d. Europos Sąjungos narkotikų agentūros paskelbtą 2025 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitą,

---

1 OL C 210, 2017 6 30, p. 1.

– atsižvelgdamas į 2018 m. kovo 4 d. JT regioninį susitarimą dėl galimybės susipažinti su informacija, visuomenės dalyvavimo ir teisingumo aplinkosaugos klausimais Lotynų Amerikoje ir Karibų jūros regione (Eskasu susitarimas),

– atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A10-0171/2025),

A. kadangi ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų (LAK) tautos palaiko ilgalaikius istorinius, religinius, kultūrinius ir ekonominius ryšius ir sudaro natūralų aljansą, grindžiamą demokratija, žmogaus teisėmis ir daugiašaliu bendradarbiavimu; kadangi šiuos santykius stiprina gilūs žmogiškieji ryšiai, nes daugelis LAK piliečių taip pat turi ES pilietybę ir atvirkščiai; kadangi ES ir regiono šalių aljansas turėtų būti grindžiamas demokratija, žmogaus teisėmis ir daugiašaliu bendradarbiavimu;

B. kadangi šiuo metu vyksta dideli tarptautinės tvarkos pokyčiai ir jų metu bendradarbiavimo logiką, kuria remiantis dešimtmečiais buvo formuojami pasauliniai santykiai, keičia arši strateginė konkurencija, dėl kurios kyla grėsmė, kad stipriausiojo teisė pakeis tarptautinę teisę kaip pagrindinį principą; kadangi tarptautinę sistemą, kuria po Antrojo pasaulinio karo buvo užtikrintas tam tikras stabilumas, vos per keletą metų labai paveikė didėjanti įtampa, nacionalistiniai impulsai ir konfrontacinė dinamika, dėl kurių kyla pavojus, kad pasaulinė pusiausvyra gali būti suardyta; kadangi ES, viena iš ryžtingiausių taisyklėmis grindžiamos daugiašalės sistemos kūrėjų ir gynėjų, šiuo metu susiduria su priešiška ir sudėtinga aplinka; kadangi struktūrinio pobūdžio įtampa tarp Jungtinių Amerikos Valstijų ir Kinijos, demokratinių vertybių kvestionavimas įvairiuose regionuose ir bandymai kurti bipolinę sistemą, kurioje pasaulinis kompleksiškumas susiaurėja – vyksta tik įtakingų valstybių varžymasis, reikalauja ryžtingo ir strateginio Europos atsako; kadangi ne dažnai regioniniai santykiai suteikia tokį didžiulį potencialą ir tiek daug galimybių Europai, kaip santykiai su LAK šalimis, visų pirma siekiant išspręsti bendrus uždavinius, pvz., užsitikrinti žaliavas ir spartinti energetikos pertvarką, valdyti migraciją ir kovoti su organizuotu nusikalstamumu ir prekyba narkotikais, kad būtų formuojama į laisvę, saugumą ir gerovę orientuota ateitis;

C. kadangi ES ir LAK šalys partnerės yra įsipareigojusios stiprinti bendradarbiavimą stabilumo, patikimumo, bendros atsakomybės srityse ir dviejų regionų dialogą, kuriame atsižvelgiama į abiejų regionų įvairovę ir skirtumus, daugiausia dėmesio skirdamos žmonėms, socialinei sanglaudai ir įtraukiam vystymuisi;

D. kadangi šių dviejų regionų bendradarbiavimas toliau stiprinamas palaikant tvirtus dvišalius santykius ir vykdant aktyvesnę veiklą su subregioniniais subjektais, pvz., Lotynų Amerikos ir Karibų valstybių bendrija (CELAC), Amerikos valstybių organizacija (OAS), MERCOSUR, Andų bendrija, CARICOM / CARIFORUM ir Ramiojo vandenyno aljansu; kadangi ES ir LAK šalių strateginė partnerystė buvo užmegzta 1999 m., kai Rio de Žaneire įvyko pirmasis dvišalis ES ir LAK šalių aukščiausiojo lygio susitikimas;

E. kadangi abiejuose regionuose, kartu paėmus, gyvena daugiau kaip 1 mlrd. žmonių; kadangi, remiantis 2023 m. duomenimis, dvišalė prekyba prekėmis ir paslaugomis siekia 395 mlrd. EUR, t. y. 45 proc. daugiau nei 2013 m., o ES tiesioginės investicijos Lotynų Amerikoje iki 2022 m. iš viso sudarė daugiau kaip 741 mlrd. EUR; kadangi Europos Sąjungą ir Lotynų Amerikos šalis sieja bendras įsipareigojimas siekti JT darnaus vystymosi tikslų (DVT) skatinant socialinį teisingumą, lygybę ir darnų vystymąsi; kadangi abu regionai ir toliau susiduria su dideliais iššūkiais, įskaitant socialinę ir lyčių nelygybę, nedarbą ir skurdą; kadangi Jungtinių Tautų vystymosi programos duomenys rodo, kad reikia skubiai daugiau investuoti į socialinę įtrauktį, nes Lotynų Amerika ir toliau yra iš vienas pasaulio regionų, pasižyminčiu didžiausia nelygybe, nes joje žemiau skurdo ribos gyvena 58 proc. kaimo vietovių gyventojų, visų pirma čiabuvių, ir 26 proc. miesto vietovių gyventojų; kadangi 2023 m. 41 mln. žmonių Lotynų Amerikoje kentėjo badą, o 187,6 mln. žmonių patyrė vidutinį ar didelį maisto stygių; kadangi tiek Europoje, tiek Lotynų Amerikoje didėjanti socialinė ir ekonominė nelygybė paskatino visuomenės nepasitenkinimą, socialinį susiskaidymą ir pasitikėjimo demokratinėmis institucijomis mažėjimą, ir taip susikūrė palankios sąlygos populistiniams ir autoritariniams judėjimams, kurie naudojasi sunkumais, poliarizuoja visuomenes ir kenkia teisinei valstybei, demokratinėms normoms ir pliuralistinėms diskusijoms;

F. kadangi ES ir LAK šalyse kartu paėmus gyvena trečdalis Jungtinių Tautų šalių narių gyventojų ir joms tenka apie 21 proc. pasaulio BVP;

G. kadangi dėl didelės valstybės skolos, tai pat didėjančių skolos tvarkymo išlaidų, ypač palūkanų mokėjimų, didelio neoficialaus užimtumo lygio regione 2024 m. ir toliau kyla didelių sunkumų darbuotojų socialinės apsaugos srityje ir atsiranda papildomų fiskalinių apribojimų, ir tai yra viena iš pagrindinių kliūčių tvariai plėtrai regione ir turi ilgalaikį poveikį augimui, investicijoms, skurdui ir nelygybei;

H. kadangi su tokia nelygybe būtina nedelsiant kovoti, siekiant skatinti teisingesnę ir stabilesnę demokratiją, neleisti plisti populizmui ir ekstremizmui, padėti pagrindus tvariam ekonomikos atsigavimui, kokybiškų darbo vietų kūrimui ir bendrai gerovei ir sykiu šalinti pagrindines migracijos ir priverstinio perkėlimo regione priežastis, prie kurių prisideda beprecedentis smurto, nesaugumo, nebaudžiamumo ir žmogaus teisių pažeidimų atvejų augimas;

kadangi labai svarbu sudaryti sąlygas kurti sveiką pilietinę erdvę, kurioje būtų ginamos žmogaus teisių organizacijos ir aplinkos gynėjai;

I. kadangi 74 proc. LAK šalių yra labai pažeidžiamos ekstremalių meteorologinių reiškinių ir didelių su klimatu susijusių iššūkių, pvz., reiškinio „El Niño“, poveikio maisto tiekimui; kadangi šios šalys yra antras labiausiai nuo gaivalinių nelaimių kenčiantis regionas pasaulyje, jose per pastaruosius tris dešimtmečius nuo gaivalinių nelaimių nukentėjo daugiau nei 190 mln. žmonių, visų pirma moterys ir pažeidžiamiausi gyventojai; kadangi klimato kaita ypač paveikia mažas besivystančias Karibų salų valstybes;

J. kadangi LAK šalyse yra beveik 35 proc. visų pasaulio miškų plotų, 40 proc. pasaulio biologinės įvairovės ir apie 50 proc. sausumos gyvūnų rūšių, ir jie yra labai svarbūs kovojant su klimato kaita; kadangi tradicinės čiabuvių bendruomenių žinios galėtų būti labai svarbios saugant šiuos miškus ir rūšis;

K. kadangi tiek ES, tiek LAK regionas yra įsipareigoję siekti Paryžiaus susitarimo tikslų; kadangi pirminės prekės (žemės ūkio produktai ir gamtos ištekliai) sudaro maždaug 50 proc. visų LAK šalių prekių eksporto; kadangi LAK turi daug žaliavų, reikalingų mūsų ekonomikos žaliajai ir energetikos pertvarkai užtikrinti, atsargų; kadangi šių žaliavų poreikis ir susijęs bendradarbiavimas pagal „Global Gateway“ projektus turėtų būti grindžiamas abiem pusėms naudingais partnerystės ryšiais, kuriais, be kita ko, skatinamas užimtumas ir investicijos ir taip sukuriama pridėtinė vertė regione, taip pat padedama spręsti didėjančio spaudimo įvairovei ir apsirūpinimo maistu saugumui problemą; kadangi LAK regionas susiduria su dideliu investicijų, reikalingų teisingai žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai vykdyti, trūkumu;

L. kadangi dėl demografinių ir epidemiologinių tendencijų ir klimato kaitos poveikio ES ir LAK šalyse didėja priežiūros, įskaitant ilgalaikę priežiūrą, poreikis, taigi daromas poveikis moterų, kurioms daugiausia tenka atlikti mokamą ir neapmokamą namų ūkio ir priežiūros darbą, lygioms teisėms ir galimybėms, nes nėra pakankamų priežiūros politikos priemonių ir paslaugų, kuriomis būtų užtikrinama vienoda bendra vyrų ir moterų atsakomybė;

M. kadangi daugiašalei taisyklėmis grindžiamai tvarkai, kuria remiantis pastaruosius 80 metų kuriama taika, klestėjimas, pagarba teisinei valstybei, tarptautinei teisei ir žmogaus teisėms, vis dažniau iššūkį kelia autokratinės tendencijos ir autokratiniai režimai visame pasaulyje; kadangi abu regionai kartu turi trečdalį balsavimo teisių Jungtinėse Tautose;

N. kadangi Rusijos neteisėtas, nepagrįstas ir neišprovokuotas agresijos karas prieš Ukrainą yra akivaizdus tarptautinės teisės pažeidimas ir kelia grėsmę pasauliniam saugumui, todėl reikia tvirtos,

koordinuotos ir aiškios demokratinių partnerių, įskaitant Lotynų Amerikos ir Karibų regiono partnerius, pozicijos; kadangi dauguma Lotynų Amerikos ir Karibų šalių pritarė JT rezoliucijoms dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą;

O. kadangi išorės subjektai, visų pirma Kinija, Rusija ir Iranas, didina savo įtaką LAK šalyse: Pekinas plečia investicijas į infrastruktūrą ir žaliavų projektus, Maskva sustiprino savo diplomatinę, politinę, propagandinę, karinę ir saugumo veiklą, o Teheranas didina žvalgybos veiklą regione; kadangi šie išorės subjektai remia vietos antidemokratines jėgas ir prisideda prie demokratijos regreso; kadangi Rusija naudojasi ekonomine priklausomybe, be kita ko, nuo trąšų ir dyzelino, ir skleidžia dezinformacijos kampanijas, kad destabilizuotų demokratines sistemas; kadangi Kinijos veikla regione taip pat kuria ekonominę priklausomybę, ir ji daro įtaką LAK šalių užsienio politikos kryptims;

P. kadangi saviraiškos ir susirinkimų laisvė yra esminiai demokratinės, laisvos ir dalyvaujančios visuomenės elementai ir priemonės; kadangi smurtas prieš politinius oponentus kelia tiesioginę grėsmę demokratijos pagrindams, kaip rodo Kolumbijos senatoriaus Miguelio Uribe Turbay nužudymas ir nerimą keliantis smurto atvejų dažnėjimas Kolumbijoje;

Q. pabrėžia, kad ES ir Parlamentas labai palaikė 2016 m. užbaigtą taikos procesą Kolumbijoje ir toliau stebi, kaip jis įgyvendinamas; kadangi šiuo taikos susitarimu užbaigtas penkis dešimtmečius trukęs ginkluotas konfliktas; kadangi toliau teikiant ES paramą visapusiškam taikos susitarimo įgyvendinimui turėtų būti atsižvelgiama į pastarojo meto smurto eskalavimą;

R. kadangi bendras demokratinis regresas autokratiniuose ir neliberaliuose režimuose sudaro sąlygas šių režimų įteisinimo strategijoms, ne, be kita ko, panaikinama veiksminga su represinių įstatymų vykdymu susijusi kontrolė;

S. kadangi Parlamentas pastaruoju metu aiškiai išreiškė savo poziciją daugelyje rezoliucijų dėl ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo nesilaikymo; kadangi šiuo metu Kuboje kali 1 155 politiniai kaliniai, ir Kubos režimas nuolat pažeidžia žmogaus teises;

T. kadangi Parlamentas pasmerkė tai, kad 2025 m. sausio 10 d. Nicolás Maduro uzurpavo Venesuelos prezidento postą, ir pripažino Edmundo Gonzálezą Urrutią teisėtu ir demokratiškai išrinktu Venesuelos prezidentu, o Maríą Coriną Machado – Venesuelos demokratinių jėgų lydere; kadangi Parlamentas jiems skyrė 2024 m. Sacharovo premiją už minties laisvę, ji simbolizuoja paramą kovai už laisvę ir demokratiją Venesueloje; kadangi reikėtų deramai atsižvelgti į tai, kad daugiau kaip 7 mln. venesueliečių nuo 2015 m. buvo priversti bėgti iš savo šalies, maždaug 6 mln. jų persikėlė į

Lotynų Ameriką ir Karibų jūros regioną; kadangi kaimyninėms šalims tenka didelė našta; kadangi reikėtų palankiai vertinti priimančiųjų bendruomenių, ypač Kolumbijos, solidarumą ir dideles pastangas, dedamas siekiant Venesuelos pabėgėliams užtikrinti prieigą prie sveikatos priežiūros, švietimo paslaugų ir sudaryti užimtumo galimybių, nes taip prisidedama prie stabilumo regione ir pagrindinių teisių apsaugos;

U. kadangi nuo 2018 m. Nikaragvos režimas sistemingai, nuolat ir savavališkai persekioja, be kitų, žmogaus teisių gynėjus, opoziciją ir religinius atstovus; kadangi likviduota daugiau kaip 5 600 nevyriausybinių organizacijų, įskaitant religines grupes, daugiausia katalikų, ir jų turtas konfiskuotas; kadangi Parlamentas ne kartą pasmerkė Danielio Ortegos ir Rosario Murillo Nikaragvoje nustatytą režimą;

V. kadangi dėl veiksmų, kurių ėmėsi D. Trumpo administracija Jungtinėse Amerikos Valstijose, atsirado geopolitinis netikrumas, pakenkta daugiašališkumui ir trukdoma dviejų regionų bendradarbiavimui, todėl padidėjo tvirto ir savarankiško ES ir LAK aljanso poreikis; kadangi ES ir LAK strateginis aljansas labai svarbus siekiant skatinti bendras vertybes ir interesus, pvz., daugiašališkumą ir demokratiją;

W. kadangi LAK regionui vis dar nepakankamai atstovaujama pagrindinėse tarptautinėse organizacijose ir forumuose, įskaitant G 20 ir tarptautines finansų organizacijas; kadangi palaikant dvišalius santykius ypatinga vieta tenka Meksikai ir Brazilijai, jos yra dvi didžiausios Lotynų Amerikos ekonomikos šalys, turi didelę geopolitinę įtaką ir yra oficialiai įvardytos kaip ES strateginės partnerės;

X. kadangi prekyba narkotikais kelia didelį pavojų abiejų regionų saugumui; kadangi nuo 2020 m. Europos Sąjunga tapo didžiausia kokaino vartojimo rinka pasaulyje; kadangi didžioji dalis kokaino yra gaminama LAK šalyse ir į ES įvežama daugiausia per Europos Atlanto vandenyno uostus;

Y. kadangi daugelyje LAK šalių mažėja pilietinė erdvė ir jose neįprastai padaugėjo išpuolių prieš žmogaus teisių organizacijas, aktyvistus ir gynėjus, ir tai savo ruožtu paskatino priverstinį persikėlimą, smurtą ir nebaudžiamumą;

Z. kadangi tiek ES, tiek LAK šalys yra bendrai strategiškai suinteresuotos stiprinti savo atitinkamą strateginį savarankiškumą ir įvairinti tiekimo grandines; kadangi Lotynų Amerika pirmauja pasaulyje pagal tvarios energijos gamybą – maždaug 69 proc. elektros energijos gaminama iš atsinaujinančiųjų ir švarių šaltinių, ir tai rodo strateginę regiono svarbą ir potencialą įgyvendinant pasaulinę žaliąją pertvarką;

AA. kadangi nuo CELAC įkūrimo 2010 m. įvyko trys ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimai – 2013, 2015 ir 2023 m.; kadangi ES ir CELAC yra sudariusios ilgalaikę strateginę partnerystę ir sukūrė asociacijos bei prekybos susitarimų sistemą; kadangi 2025 m. lapkričio mėn. ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimas Kolumbijoje bus itin svarbi galimybė dar kartą patvirtinti ES įsipareigojimą LAK ir parodyti, kad Europa yra nepaprastai svarbi, patikima strateginė partnerė, siūlanti patikimą alternatyvų vystymosi modelį, pagrįstą demokratiniu bendradarbiavimu ir bendra gerove, ir kad abu regionai yra tvirtai įsipareigoję užtikrinti dvišalį bendradarbiavimą ir taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką;

1. atkreipia dėmesį į tvirtus žmogiškuosius, istorinius, kultūrinius ir ekonominius, taip pat religinius ES ir LAK ryšius, kurie yra natūralios sąjungos pamatas ir tvirtos bei ilgalaikės Europos ir Lotynų Amerikos transatlantinės taikos, demokratijos ir klestėjimo erdvės kūrimo pagrindas;

2. skatina politiką, kuria siekiama remti regioninį bendradarbiavimą ir didesnę regioninę integraciją LAK šalyse; pabrėžia, kad naujomis pasaulinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis, palaikant ES ir LAK šalių partnerystę, būtina padaryti kokybinę pažangą, kad būtų galima toliau plėtoti strateginį aljansą ginant daugiašališkumą ir jo pagrindinius principus, taip pat užtikrinti dialogą, įtrauktį, tarptautinį solidarumą ir Jungtinių Tautų chartijos laikymąsi, pagarbą žmogaus teisėms, humanitarinei teisei ir skatinti darnų vystymąsi;

3. mano, kad ES ir LAK, kaip natūralūs strateginiai partneriai, turi istorinę galimybę sustiprinti savo aljansą dabartinėmis tarptautinėmis aplinkybėmis, kurioms būdinga strateginė konkurencija; mano, kad jų partnerystė gali būti svarbus veiksnys, kuriuo apsaugoma nuo didėjančios geopolitinės įtampos formuojant bendrą politiką, kuria skatinamas jų strateginis savarankiškumas, bendradarbiavimas ir abipusė pagarba;

4. pabrėžia, kad Europos ir LAK santykiai taip pat yra grindžiami giliais žmogiškaisiais ryšiais; primena, kad vis labiau nuo ryšių atsietame pasaulyje žmogiškasis kapitalas, apimantis bendras kalbas, paveldą ir kultūrinius ryšius, yra strateginė vertybė, kurią reikia išsaugoti;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad ES atnaujina ir didina savo dalyvavimą regione, o to pavyzdys – 2023 m. įvykęs svarbus ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimas, kuris buvo akivaizdus lūžio taškas po daugelį metų trukusio riboto dalyvavimo; pabrėžia, kad, siekiant puoselėti ES interesus ir vertybes, reikalingas nuolatinis įsipareigojimas; pažymi, kad pastaraisiais dešimtmečiais ES angažavimasis susilpnėjo ir dėl to atsirado vakuumas, kurį užpildo didėjanti Kinijos, Rusijos ir Irano įtaka; smerkia tokį priartėjimą prie autoritarinių režimų, kuris galiausiai pakenks demokratijai regione;

6. pripažįsta, kad reikia skubiai toliau atnaujinti ir plėtoti ES ir LAK santykius siekiant reaguoti į vykstančius geopolitinius pokyčius, klimato kaitą, technologinę pažangą ir didėjančią nelygybę, grėsmes saugumui abiejuose regionuose, taip pat stiprinti abiejų regionų strateginį savarankiškumą;

Geopolitinė ES ir LAK strateginio aljanso, intensyvesnio dialogo ir bendradarbiavimo svarba

7. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai ir valstybes nares dėti daugiau diplomatinių pastangų regione siekiant skatinti didesnę ES ir LAK konvergenciją svarbiausiais užsienio politikos klausimais ir visų pirma nustatyti tvirtesnę poziciją dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą ir dėl tarptautinių pastangų pasiekti nuolatines paliaubas Gazoje, užtikrinti humanitarinės pagalbos srautus ir besąlygišką visų įkaitų paleidimą; pabrėžia, kad atsižvelgiant į dabartines tarptautines aplinkybes ES ir LAK partnerystė turėtų būti grindžiama bendro strateginio savarankiškumo logika, o pagrindiniai principai turėtų būti išorės priklausomybės mažinimas ir daugiašalės taisyklėmis grindžiamos tvarkos gynimas;

8. ragina ES ir LAK glaudžiau bendradarbiauti tarptautiniuose forumuose siekiant skatinti ir ginti daugiašalę pasaulinę tvarką, tarptautinę teisę ir pagarbą demokratijai ir žmogaus teisėms, humanitarinę teisę ir principus, socialinį teisingumą ir darnų vystymąsi; todėl pabrėžia, kad ES turi parodyti savo partneriams LAK, kad ji gali pasiūlyti geresnes partnerystės sąlygas nei autoritariniai režimai;

9. todėl pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad ES pastangos būtų sutelktos į demokratinių institucijų, teisinės valstybės ir politinės atskaitomybės stiprinimą, ir ragina daryti pažangą vykdant reformas ir įgyvendinti taikos kūrimo priemones, kuriomis siekiama stiprinti saugumą ir stabilumą abiejuose regionuose; primena, kad žmogaus teisių, demokratijos, teisinės valstybės ir lyčių lygybės apsauga turi būti kompleksinė visų ES ir LAK susitarimų bei finansavimo, be kita ko, pagal kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP „Globali Europa“), sąlyga; ragina užtikrinti skaidrumą ir atskaitomybę, ypač prekybos ir investicijų sistemose;

10. yra susirūpinęs dėl demokratijos regreso LAK šalyse, matomo nuo 2019 m., ir smerkia žmogaus teisių pažeidimus ir pagrindinių laisvių ribojimą regione, visų pirma režimus Nikaragvoje, Kuboje ir Venesueloje, kurie yra vieni autoritariškiausių pasaulyje; yra labai susirūpinęs dėl stiprėjančios autoritarinio ir populistinio valdymo tendencijos LAK, ir dėl to, kad nuolat mažėja demokratinių institucijų, daugiašališkumo, teisinės valstybės, pagrindinių teisių ir laisvių reikšmė, pilietinė erdvė ir esminė socialinė apsauga; pabrėžia, kad reikia stiprinti paramą demokratiniams veikėjams ir pilietinei

visuomenei, ir primygtinai ragina nedelsiant paleisti visus politinius kalinius;

11. ypač smerkia Kubos režimo vykdomus sistemiškus protestuotojų, politinių disidentų, religinių lyderių ir žmogaus teisių aktyvistų žmogaus teisių pažeidimus ir trukdymą steigti nepriklausomas pilietinės visuomenės organizacijas; pažymi, kad patikimi šaltiniai teigia, kad režimas turi daugiau kaip tūkstantį politinių kalinių, įskaitant nepilnamečius, ir primygtinai ragina Kubos režimą nedelsiant juos paleisti; ragina be išimčių naudotis visomis būtinomis turimomis priemonėms siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo (PDBS) nuostatų dėl demokratijos ir žmogaus teisių; pakartoja savo raginimą Tarybai patvirtinti sankcijas asmenims, atsakingiems už nuolatinius pažeidimus; smerkia Kubos samdinių dalyvavimą Rusijos pusėje prieš Ukrainą;

12. griežtai smerkia ir visiškai atmeta Venesuelos režimo organizuojamą rinkimų klastojimą 2024 m. prezidento rinkimuose ir 2025 m. gegužės mėn. surengtuose fiktyviuose parlamento rinkimuose; reikalauja, kad N. Maduro vyriausybė nutrauktų represijų ir išpuolių prieš pilietinę visuomenę ir opoziciją politiką; primena, kad 2024 m. rugsėjo 19 d. Parlamentas pripažino Edmundo Gonzálezą Urrutią teisėtu ir demokratiškai išrinktu Venesuelos prezidentu, o Marią Coriną Machado – Venesuelos demokratinių jėgų lydere; pabrėžia, kad įvairios demokratinės valstybės regione ir visame pasaulyje pripažino Edmundo Gonzálezą Urrutią išrinktuoju prezidentu; džiaugiasi, kad 2024 m. gruodžio 17 d. Parlamentas 2024 m. Sacharovo premiją už minties laisvę paskyrė Maríai Corinai Machado ir Edmundo Gonzálezui Urrutiai, kurie atstovauja už laisvės ir demokratijos atkūrimą kovojantiems venesueliečiams; giria Venesuelos žmonių atsidavimą demokratijai ir demokratinės opozicijos nuolatinį atsparumą, nepaisant vis represyvesnės N. Maduro režimo politikos;

13. primena, kad 2025 m. sausio mėn. D. Ortegos ir R. Murillo režimas Nikaragvoje priėmė konstitucinę reformą, kuria panaikinamas valdžių atskyrimas ir politinis pliuralizmas, sukuriant bendrą pirmininkavimą, kuris kontroliuoja visas vyriausybės šakas ir žiniasklaidą ir ignoruoja tarptautinių žmogaus teisių konvencijų ir sutarčių laikymąsi; taip pat pabrėžia, kad Nikaragva palaiko tvirtus ryšius su kitais autokratiniais režimais, tokiais kaip Iranas, Venesuela ir Kuba, ir griežtai smerkia jos vykdomus sistemiškus žmogaus teisių pažeidimus, opozicijos persekiojimą, represijas prieš Katalikų bažnyčią ir pilietinę visuomenę, laisvos žiniasklaidos bei visų nepriklausomybės nuo vyriausybės apraiškų naikinimą; primygtinai ragina Nikaragvos valdžios institucijas atkurti teisinę valstybę, visų egzilyje esančių nikaragviečių pagrindines laisves ir teises, įskaitant teisę nedelsiant saugiai grįžti; pakartoja savo reikalavimą, kad būtų pradėta taikyti ES asociacijos susitarimo nuostata dėl demokratijos, ir atmeta bet kokias dialogo su Nikaragvos režimo kontroliuojamos

Nacionalinės asamblėjos nariais perspektyvas ir ragina nustatyti griežtesnes sankcijas D. Ortegai, R. Murillo ir jų artimiems asmenims; ragina nedelsiant panaikinti draudimą taikyti tarptautinius žmogaus teisių stebėsenos mechanizmus ir atkurti daugiau kaip 3 000 NVO teisinį statusą, kurį Nikaragvos vyriausybė panaikino 2018 m.;

14. yra labai susirūpinęs dėl demokratinių principų erozijos ir sąmoningo konstitucinių garantijų apėjimo kitose LAK šalyse, visų pirma Salvadore; reiškia susirūpinimą dėl teismų nepriklausomumo stokos ir vyriausybės veiksmų neskaidrumo, pernelyg didelio jėgos naudojimo, nepagrįsto militarizavimo ir didėjančių susirinkimų ir spaudos laisvių apribojimų; yra labai susirūpinęs dėl pranešimų apie plačiai paplitusius savavališkus sulaikymus be tinkamų priežasčių, kankinimus, priverstinius civilių gyventojų dingimus ir susirūpinimą keliantį kalėjimų perpildymą; smerkia valdžios institucijas už tai, kad jos nesugeba patraukti saugumo pajėgų atsakomybėn už savo veiksmus ir nuolat atmeta tarptautinius prašymus dėl priežiūros ir tyrimo;

15. griežtai smerkia tai, kad Rusijos Federacija naudoja hibridinę taktiką, apimančią karines, kibernetines, informacines ir ekonomines operacijas, visų pirma energetikos sektoriuje, įskaitant sankcijų vengimą, neskaidrią praktiką ir korupciją, kaip ekspansijos priemones, kuriomis kenkiama regioniniam saugumui, skatinama vidaus destabilizacija ir formuojamas blokas, keliantis grėsmę demokratijai, taikai ir tarptautinei teisei; yra labai susirūpinęs dėl Venesuelos ir Rusijos Federacijos strateginės partnerystės, kuri kelia riziką regioniniam ir tarptautiniam saugumui; ragina ES sustiprinti kovą su Rusijos propaganda regione; primena būtinybę ES užtikrinti, kad ES delegacijos turėtų reikiamų priemonių kovoti su dezinformacija;

16. pažymi, kad nuo 2005 m. Kinija LAK regionui suteikė paskolų, kurių bendra suma viršija 120 mlrd. JAV dolerių, kuriomis siekiama didinti jos geopolitinę įtaką ir padaryti LAK šalis priklausomas nuo Kinijos finansavimo teikiant investicinį kapitalą mainais už žalios naftos tiekimą arba finansuojant energetikos ir infrastruktūros projektus; apgailestauja, kad dėl šių energetikos ir infrastruktūros projektų dažnai taikomi žemesni aplinkos apsaugos ir darbo standartai; primena, kad, skirtingai nei kitos pasaulio galingiausios valstybės, ES siekia ne pelnu pagrįstų ar nesubalansuotų santykių, o abipusiškumu, tvarumu ir pridėtinės vertės kūrimu pagrįstų partneryščių; pabrėžia, kad būtent dėl šio bendradarbiavimo modelio, kuriame pirmenybė teikiama pagarbai suverenitetui, skaidrumui ir teisinei valstybei, ES yra pageidaujama partnerė regione;

17. remia visų LAK šalių nepriklausomybę, teritorinį vientisumą ir suverenitetą ir nepritaria galingų pasaulio valstybių siekiams primesti politinės ir ekonominės priklausomybės santykius; pabrėžia, kad pagarba valstybių teritoriniam vientisumui yra vienas

pagrindinių tarptautinės teisės, JT Chartijos ir taisyklėmis grindžiamos tarptautinės tvarkos principų;

Ekonominis bendradarbiavimas tvaraus augimo srityje

18. palankiai vertina tvirtą ES ir LAK ekonominę ir prekybos partnerystę, kuri grindžiama bendru interesu skatinti tvarų augimą, stiprinti ekonominį atsparumą ir mažinti pernelyg didelę priklausomybę pasinaudojant įvairiais prekybos santykiais;

19. pabrėžia ES siekį vadovauti visuotinei žaliajai pertvarkai, taip pat tai, kad ES pripažįsta, kad Lotynų Amerika yra viena iš pagrindinių jos partnerių siekiant šių tikslų; remia LAK veiksmus kovojant su neteisėtu miškų kirtimu ir kuriant miškų atkūrimo projektus;

20. pabrėžia, kad reikia spręsti didėjančios nelygybės problemą, skatinti taiką ir stiprinti demokratinius procesus ir institucijas abiejuose regionuose, taip pat pabrėžia ekonominio bendradarbiavimo, kuriuo skatinama lyčių lygybė ir moterų ekonominis įgalėjimas, svarbą; reiškia susirūpinimą dėl prastėjančios padėties moterų teisių srityje, visų pirma jų lytinės ir reprodukcinės sveikatos klausimais; ragina panaikinti vyrų ir moterų pajamų skirtumą ir remia veiksmus, kuriais siekiama didinti atstovavimą moterims politinės lyderystės ir teisėkūros institucijose, ir pabrėžia, jog svarbu, kad ES ir LAK ekonominiai santykiai atitiktų JT Darbotvarkę iki 2030 m., ir svarbu užtikrinti didesnę ekonominių ir socialinių bei aplinkosaugos tikslų darną;

21. pabrėžia, kad ES yra didžiausia investuotoja LAK regione ir trečia pagal dydį prekybos partnerė; atkreipia dėmesį į tai, kad LAK regionas yra penktas pagal dydį ES prekybos partneris; pabrėžia, kad šis glaudus ekonominis bendradarbiavimas turėtų tarnauti ne vien stambių finansinių subjektų interesams, bet ir užtikrinti, kad naudą gautų visi, visų pirma MVĮ, darbuotojai, pažeidžiami asmenys ir kaimo bei atokių vietovių gyventojai;

22. pabrėžia, kad tiek E. Lettos pranešime dėl bendrosios rinkos ateities, tiek M. Draghi pranešime dėl Europos konkurencingumo ateities akcentuojama būtinybė dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti ES apsirūpinimą ypatingos svarbos žaliavomis ir pabrėžiamas LAK regiono potencialas tapti pagrindiniu partneriu įvairinant tiekimo grandines; palankiai vertina tai, kad su partneriais pasirašyti susitarimo memorandumai dėl ypatingos svarbos žaliavų, ir pabrėžia, kad jie yra labai svarbūs siekiant didesnio ES tiekimo grandinių įvairinimo; mano, kad šie susitarimai ir glaudesnis ekonominis bei politinis bendradarbiavimas pagal dvišalius susitarimus turėtų paskatinti didesnes investicijas į šį sektorių, kurios bus naudingos abiem regionams;

23. ragina užtikrinti geresnį reguliavimą ir skaidrumą pagrindinėse ekonomikos srityse, pavyzdžiui, kasybos sektoriuje, kur dėl silpno

reguliavimo gali kilti konfliktai ir išnaudojimas; ragina visus partnerius stiprinti darbo teises ir skatinti kooperatyvus bei kitas iniciatyvas, kuriomis remiamas darbuotojų dalyvavimas ekonomikoje ir jų įgalėjimas; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad žaliavų gavyba, prekyba jomis ir jų perdirbimas atitiktų aukštus aplinkos apsaugos, socialinės atsakomybės ir žmogaus teisių standartus, ir remia alternatyvių, atsparių, tvarių ir skaidrių vertės grindinių, kurios prisidėtų prie visų susijusių visuomenių klestėjimo, kūrimą;

24. ragina Komisiją intensyvinti dialogą su LAK šalimis dėl ES teisės aktų poveikio jų vietos ekonomikai;

Strateginės partnerystės ir tarptautiniai susitarimai

25. atkreipia dėmesį į tankų abiejų regionų susitarimų tinklą ir pabrėžia, kad labai svarbu geopolitiniu požiūriu sudaryti naujus platesnio užmojo susitarimus ir partnerystes, kurie būtų įtraukūs, tvarūs ir naudingi abiem šalims, grindžiami bendromis vertybėmis ir tvirtai grindžiami pagarba žmogaus teisėms; atkreipia dėmesį į šių susitarimų vaidmenį prisidedant prie tolesnės ekonominės integracijos, kad būtų sukurta bendros gerovės ir didesnio ekonominio saugumo erdvė; atkreipia dėmesį į ES ir LAK regionų dvišalės prekybos svarbą siekiant įvairinti maisto sistemas ir didinti apsirūpinimo maistu saugumą;

26. primena ypatingą Meksikos ir Brazilijos vaidmenį dvišaliuose regioniniuose santykiuose ir tai, kad joms suteiktas ES strateginių partnerių statusas; primygtinai ragina abi šalis geriau išnaudoti visas šių strateginių partnerysčių galimybes; pabrėžia, kad reikia vykdyti įsipareigojimą kas dvejus metus rengti dvišalius aukščiausiojo lygio susitikimus su abiem šalimis;

27. palankiai vertina tai, kad visiškai ratifikuotas ES ir Centrinės Amerikos asociacijos susitarimas ir kad 2024 m. gegužės mėn. įsigaliojo trys jo ramsčiai – politinio dialogo, bendradarbiavimo ir prekybos; ragina priimti tvirtus ir įtraukius pilietinės visuomenės dalyvavimo mechanizmus įgyvendinant ir stebint ES ir Centrinės Amerikos asociacijos susitarimą, skatinant demokratinius principus, skaidrumą ir socialinę sanglaudą; ragina ES ir Centrinės Amerikos šalis vykdyti aktyvią politiką ir užtikrinti tinkamą finansavimą, kad būtų optimizuotas teigiamas susitarimo poveikis siekiant darnaus vystymosi tikslų abiejuose regionuose;

28. palankiai vertina tai, kad pasirašytas ES ir Čilės pažangusis pagrindų susitarimas, ir ragina jį skubiai visiškai ratifikuoti; taip pat palankiai vertina tai, kad užbaigtos derybos dėl modernizuoto visuotinio susitarimo su Meksika, kuris sustiprins politinį bendradarbiavimą, atvers naujų prekybos galimybių ir sutvirtins ryšius tokiuose strateginiuose sektoriuose kaip skaitmenizacija, inovacijos ir saugumas, ir ragina jį skubiai pasirašyti ir ratifikuoti; pripažįsta svarbų Meksikos vaidmenį LAK ir jos siekį įvairinti prekybą ir

politinę partnerystę; pabrėžia, kad ES ir Meksikos susitarimas sustiprins ES, kaip strateginės partnerės regione, vaidmenį ir jos gebėjimą reaguoti į pasaulinius iššūkius;

29. pabrėžia, kad svarbu pasiekti Paryžiaus klimato susitarime nustatytus tikslus, ir palankiai vertina tai, kad į ES ir MERCOSUR susitarimą įtraukta privaloma sąlyga laikytis šių įsipareigojimų; pabrėžia, kad ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimas suteiks galimybę gerokai sustiprinti ES ir MERCOSUR regioninį bendradarbiavimą sprendžiant bendras problemas, kartu padedant kovoti su didėjančia autoritarinių veikėjų įtaka regione ir padėti ES įvairinti ypatingos svarbos žaliavų tiekimą;

Daugiašalis bendradarbiavimas

30. primena, kad Europos ir Lotynų Amerikos aljansas yra ryšys, skirtas ne tik užkirsti kelią pavojingam judėjimui link uždarų ir ideologiniu požiūriu poliarizuotų blokų, bet ir visų pirma atverti erdvę tarptautiniam dialogui, kuriuo mažinama įtampa ir skatinami bendri sprendimai;

31. pabrėžia reikšmingą LAK šalių indėlį į daugiašales organizacijas ir jų aktyvų vaidmenį sprendžiant pasaulinius iššūkius, tokius kaip klimato kaita, taika ir saugumas, įskaitant Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkės propagavimą, ir darnus vystymasis; pabrėžia abiejų regionų įsipareigojimą ginti JT Chartiją, žmogaus teises, atstovaujamąją demokratiją ir tvirtą daugiašalį valdymą; primygtinai ragina abu regionus toliau ginti daugiašališkumą, visų pirma JT sistemą, ir kartu vadovauti pasaulinio valdymo institucijų, įskaitant tarptautines finansų įstaigas, reformai, siekiant užtikrinti įtraukesnį ir reprezentatyvesnį daugiašališkumą;

32. ragina daryti pažangą sudarant vizų režimo liberalizavimo susitarimus su šalimis, su kuriomis diskusijose padaryta daugiausia pažangos;

ES ir LAK vystomasis bendradarbiavimas, humanitarinė pagalba ir tvarios investicijos pagal iniciatyvą „Global Gateway“

33. primena, kad pagrindinis ES vystomojo bendradarbiavimo politikos tikslas – sumažinti ir ilguoju laikotarpiu panaikinti skurdą; pabrėžia, kad skurdo, ypač pažeidžiamiausių grupių, tokių kaip moterys, mergaitės ir asmenys su negalia, panaikinimas yra ypač svarbus sprendžiant didėjančios nelygybės, kuri kenkia socialinei sanglaudai ir riboja ekonominį potencialą, problemą; primena, kad dėl LAK šalių patiriamos skolos naštos susidaro didelės ekonominės ir socialinės išlaidos, o tai turi ilgalaikį poveikį skurdui ir nelygybei; pritaria skolos restruktūrizavimui; pabrėžia, kad DVT ir Paryžiaus susitarimas turi išlikti labai svarbūs puoselėjant LAK ir ES bendradarbiavimą; primena, kad galimybė gauti paramą vystymuisi ir finansavimą yra ypač svarbi nestabilioms šalims, įskaitant tas, kurios yra labiau pažeidžiamos dėl klimato kaitos poveikio, visų

pirma Karibų jūros regiono mažoms besivystančioms salų valstybėms, taip pat šalims, kurių pajamų lygis didėja;

34. atkreipia dėmesį į tai, kad ES yra pagrindinė vystomojo bendradarbiavimo LAK šalyse rėmėja; pakartoja, kad svarbu stiprinti ES vystymosi politiką ir humanitarinę pagalbą LAK šalyse, ir ragina ES ir jos valstybes nares stiprinti kitus Sąjungos išorės prioritetus, įskaitant susijusius su saugumu, darniu vystymusi ir prekyba, migracija, žuvininkyste, žemės ūkiu, klimato kaita ir energetika; ragina užmegzti veiksmingą sinergiją su ES humanitarine pagalba, visapusiškai laikantis bendros atsakomybės principo ir atsižvelgiant į LAK regiono vystymosi prioritetus; ragina reguliariai rengti dvišalius dialogus ir, jei reikia, konsultuotis su abiejų regionų vietos valdžios institucijomis ir pilietinės visuomenės atstovais, be kita ko, dėl paramos ES ir LAK asociacijos susitarimuose numatytiems tvaraus vystymosi tikslams, visų pirma atsižvelgiant į oficialios paramos vystymuisi (OPV) ir humanitarinės pagalbos mažėjimą visame pasaulyje;

35. yra susirūpinęs dėl pasaulinio vystymosi ir humanitarinės pagalbos finansavimo sumažinimo, ypač dėl OPV sumažinimo ir daugumos JAV tarptautinio vystymosi agentūros (USAID) programų sustabdymo (iki 83 proc.), taip pat dėl kelių ES valstybių narių sumažintos pasaulinės pagalbos, nes šis finansavimas buvo labai svarbus remiant reikšmingus socialinius, ekonominius ir politinius pokyčius regione; pakartoja, kad šis sumažinimas turės ilgalaikių pasekmių vystymosi darbotvarkei ir DVT įgyvendinimui LAK regione; reiškia didelį susirūpinimą dėl neseniai įvykdyto išlaidų mažinimo poveikio veiksmingam pilietinės visuomenės ir NVO dalyvavimui ir gebėjimams vykdyti savo veiklą, kuria siekiama skatinti žmogaus teises, demokratiją ir socialinę plėtrą regione bei kovoti su autoritariniais režimais; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares teikti tinkamą vystymosi ir humanitarinę pagalbą LAK regione;

36. pabrėžia, kad tradicinės oficialios paramos vystymuisi (OPV) formos pasirodė esą labai svarbios ir veiksmingos mažinant skurdą, sprendžiant didėjančios nelygybės klausimą, gerinant sveikatos priežiūros ir švietimo rezultatus bei skatinant socialinę sanglaudą LAK regione, visų pirma daug dėmesio skiriant nepakankamai atstovaujamų ir marginalizuotų grupių, kaip antai mergaičių, moterų, jaunimo, asmenų su negalia, čiabuvių tautų atstovų ir Afrikos kilmės asmenų, įtraukčiai;

37. ragina pilietinę visuomenę visapusiškai dalyvauti rengiant, įgyvendinant ir stebint ES programas tam, kad būtų užtikrintas politikos suderinamumas darnaus vystymosi labui;

38. atkreipia dėmesį į strateginį trišalio ES, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos šalių ir LAK partnerių bendradarbiavimo potencialą didinant poveikį vystymuisi, tarpusavio mokymuisi ir politikos inovacijoms; pabrėžia, kad tokios

partnerystės, suderintos su vietos prioritetais ir orientuotos į gebėjimų stiprinimą, gali paskatinti įtraukius pasaulinių iššūkių sprendimus; ragina ES padidinti paramą trišalio bendradarbiavimo iniciatyvoms pagal KVTBP „Globali Europa“ ir sistemingai jas integruoti į ES ir LAK strateginę darbotvarkę;

39. ragina ES ir jos valstybes nares pasinaudoti svarbiomis iniciatyvomis, pvz., strategija „Global Gateway“, siekiant padidinti investicijas LAK šalyse ir užtikrinti, kad ES išliktų stipri ir konkurencinga LAK šalių partnerė, atsižvelgiant į didėjančią Kinijos ir Rusijos veiklą regione, kaip aiškiai rodo Kinijos įsipareigojimai per 2025 m. gegužės 13 d. surengtą Kinijos ir CELAC forumą; pabrėžia, kad didinti ES investicijas Lotynų Amerikoje dar svarbiau dėl to, kad Lotynų Amerikoje suintensyvėjo iniciatyvos „Viena juosta, vienas kelias“ įgyvendinimas po to, kai Kolumbija 2025 m. gegužės 13 d. vykusiame Kinijos ir CELAC forume prisijungė prie šios iniciatyvos; ragina Komisiją įgyvendinti pagal strategiją „Global Gateway“ suplanuotus projektus ir strategijas tam, kad, be kita ko, būtų sukurta tvari ir aukštos kokybės infrastruktūra, kuri padėtų veiksmingai kurti vietos vertę, stiprinti dviejų regionų vertės grandines ir didinti abiejų regionų ekonominį saugumą; primygtinai reikalauja, kad vykdant strategiją „Global Gateway“ visada turėtų būti vadovaujamasi pagrindinėmis ES vertybėmis, įskaitant pagarbą žmogaus teisėms, gerą valdymą, demokratiją ir skaidrumą, taip pat užtikrinamas aplinkos tvarumas, laikantis ES vystymosi veiksmingumo principų; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti, kad strategijos „Global Gateway“ investicijos būtų vykdomos užtikrinant griežtą išsamaus patikrinimo procesą;

40. ragina veiksmingai įgyvendinti strategijos „Global Gateway“ ES ir LAK investicijų darbotvarkę, skatinant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę, kad būtų remiamas darnus vystymasis, integracinis augimas ir užimtumas, taip pat teisinga, žalioji ir skaitmeninė pertvarka; ragina Komisiją užtikrinti, kad nuo pradžios iki įgyvendinimo šios investicijos būtų suderintos su DVT tikslais ir LAK partnerių nustatytais darnaus vystymosi prioritetais, be kita ko, reguliariai konsultuojantis su vietos valdžios institucijomis ir pilietinės visuomenės atstovais ir atliekant poveikio vertinimus ir įvertinimus, ir kad jos atitiktų vietos poreikius, būtų lyčiai atžvalgios ir duotų reikšmingų vystymosi rezultatų;

41. pabrėžia, kad svarbu sudaryti tinkamas sąlygas tiek viešosioms, tiek privačiosioms investicijoms sutelkti, siekiant remti darnų vystymąsi; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia spręsti 99 mlrd. JAV dolerių metinio finansavimo deficito regione problemą, susijusią su infrastruktūros ir klimato sričių projektais, suderintais su DVT, kuriais siekiama užtikrinti žaliąją, skaitmeninę ir teisingą pertvarką; pabrėžia svarbų „Europos darnaus vystymosi fondo +“ (EDVF+) vaidmenį sutelkiant investicijas šiems tikslams pasiekti, taip pat Europos investicijų banko (EIB), visų pirma, direktorato „EIB pasaulyje“ svarbą EDVF+ sistemoje sprendžiant nuolatinio ilgalaikio

finansavimo ir techninių ekspertinių žinių apie žaliąsias investicijas regione trūkumo problemą, kaip matyti iš 2024 m. EIB ir Lotynų Amerikos plėtros finansų įstaigų asociacijos tyrimo; pritaria glaudesniam bendradarbiavimui su vietos finansų įstaigomis ir regioninės plėtros bankais ir ragina dažniau naudoti EDVF+ garantijas siekiant remti nedidelio masto, didelio poveikio projektus, kuriuose dalyvauja pilietinė visuomenė ir vietos bendruomenės, laikantis strategijos „Global Gateway“ ir ES vystymosi veiksmingumo principų;

42. pabrėžia, kad ES ir LAK bendradarbiavimas tiek ypatingos svarbos žaliavų, tiek technologijų srityje yra labai svarbus siekiant sąžiningos, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos ir stiprinant strateginį savarankiškumą abiejuose regionuose, grindžiamą abiem pusėms naudingais partnerystės ryšiais; pabrėžia, kad toks bendradarbiavimas padeda įveikti LAK šalių ekonomikos priklausomybę nuo pirminių prekių (žemės ūkio produktų ir gamtos išteklių) ir atlieka svarbų vaidmenį stiprinant vertės grandines – įgyvendinama tvarios reindustrializacijos politika, pagal kurią kuriamos deramos darbo vietos, skatinamas aplinkos tvarumas ir puoselėjama technologinėms inovacijoms palanki aplinka; rekomenduoja stiprinti ES ir LAK regiono universitetų ir inovacijų centrų bendradarbiavimą skaitmeninio švietimo ir mokslinių tyrimų srityje;

43. pabrėžia, kad investuojant į strategiją „Global Gateway“ LAK regione pirmenybė turi būti teikiama infrastruktūros ir nelygybės, įskaitant skaitmeninį skurdą ir energijos nepriteklių, trūkumų panaikinimui, visų pirma, kaimo vietovėse ir periferiniuose regionuose, siekiant užtikrinti, kad geresnis junglumas būtų užtikrintas nepalankioje padėtyje esantiems gyventojams; pabrėžia, kad tai apima jaunimą ir neformalųjį sektorių, ir kad turėtų būti užtikrinta visų gyventojų, visų pirma marginalizuotų bendruomenių, įperkama prieiga prie interneto ir didesnis skaitmeninis raštingumas, aktyviai siekiant panaikinti skaitmeninę atskirtį;

44. pabrėžia, kad jaunuoliai – pagrindiniai struktūrinių pokyčių iniciatoriai – ir toliau susiduria su didelėmis kliūtimis, norėdami gauti deramą darbą, ir pabrėžia, kad strategijos „Global Gateway“ prioritetais turi būti remiamos investicijos į švietimą, profesinį mokymą ir užimtumo politiką, kuri būtų suderinta su darbo rinkos ateities poreikiais;

45. be to, primena, kad svarbu pirmenybę teikti programoms, kurias tarptautinės ir pilietinės visuomenės organizacijos jau pripažino veiksmingomis, pvz., investicijoms į sveikatos ir priežiūros sistemas; ragina, ypač atsižvelgiant į regiono pažeidžiamumą, veiksmingai įtraukti neįgaliuosius, kad būtų užtikrintas įtraukus, prieinamas ir veiksmingas požiūris į sveikatą ir priežiūrą;

46. primena, kad prekybos ir asociacijos susitarimai leidžia abiem regionams keistis patirtimi ir investuoti į įvairius sektorius, ir pabrėžia, kad nelygybės mažinimas, sveikatos priežiūros, švietimo ir vandens prieinamumo skatinimas bei žmogaus orumo ir pagrindinių teisių gynimas turi išlikti ES ir LAK šalių partnerystės pagrindiniais aspektais, kaip numatyta SESV 208 straipsnyje ir pagal KVTBP priemonę „Globali Europa“;

47. pabrėžia didesnio skaidrumo, atskaitomybės ir aktualumo vietos lygmeniu svarbą ir palankiai vertina tai, kad sukurtas Komisijos tinklalapis, kuriame pateikiama informacija apie esamas strategijos „Global Gateway“ iniciatyvas; ragina Komisiją paskelbti išsamesnę informaciją, įskaitant konsultacijų su abiejų regionų vietos valdžios institucijomis ir pilietine visuomene rezultatus, taip pat informaciją apie tai, kaip laikomasi DVT ir ES bei šalių partnerių prioritetų, pateikiant lyginamuosius indeksus ir rodiklius; primygtinai ragina kuo plačiau taikyti Komisijos nelygybės rodiklį, visų pirma, kiek tai susiję su strategija „Global Gateway“, kuri visada turėtų atitikti teisėmis grindžiamą požiūrį ir būti susieta su žmogaus socialinės raidos rodikliais; be to, pabrėžia, kad į ES ir CELAC politinį dialogą svarbu įtraukti socialinę ir aplinkos apsaugą;

48. pabrėžia, kad strategija „Global Gateway“ turi būti nuolat vertinama siekiant nustatyti jos veiksmingumą ir strateginę kryptį; atsižvelgdamas į tai, ragina Parlamentui suteikti svarbesnį vaidmenį prižiūrint iniciatyvą „Global Gateway“ ir strategiškai ją valdant, visų pirma kiek tai susiję su jos įgyvendinimu LAK, siekiant užtikrinti skaidrumą, demokratinę atskaitomybę, suderinamumą su ES vertybėmis ir veiksmingą išteklių naudojimą;

49. ragina Komisiją užtikrinti, kad pilietinė visuomenė visapusiškai dalyvautų rengiant, įgyvendinant ir stebint ES programas tam, kad būtų užtikrintas politikos suderinamumas darnaus vystymosi labui, užtikrinant veiksmingą sąveiką su visais su strategija „Global Gateway“ susijusiems projektams ir ES humanitarine pagalba;

50. pabrėžia, kad, bet iniciatyvos „Global Gateway“, būtina išsaugoti tradicinius bendradarbiavimo kanalus LAK valstybėse; ragina ES padidinti finansavimą žmogaus teisių, demokratijos ir pilietinės visuomenės programoms regione ir užtikrinti, kad būtų bent išlaikyti asignavimai Šiaurės ir Pietų Amerikos ir Karibų jūros regiono geografinei programai pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“), kuri šiuo metu yra mažiausia iš visų regionų;

51. primygtinai ragina Komisiją ir LAK šalis dėti daugiau pastangų šalinant pagrindines žmogaus ir gaivalinių nelaimių priežastis, stiprinant prevencijos, pasirengimo, atsparumo ir reagavimo politiką bei bendradarbiavimą; palankiai vertina 2024 m. gegužės 15 d. Barbadose pasirašytą dviejų regionų susitarimo memorandumą dėl

bendradarbiavimo integruoto nelaimių rizikos valdymo srityje ir ragina jo dar nepasirašiusius partnerius kuo greičiau tai padaryti;

52. primena, kad bendradarbiavimu ir Europos investicijomis ne tik skatinama regiono ekonominė plėtra, bet ir prisidedama prie taikos, nes kuriamos ekonominės alternatyvos Lotynų Amerikos regiono jaunimui; pabrėžia, kad pastarasis aspektas yra labai svarbus kovojant su organizuotu nusikalstamumu; pabrėžia, kad svarbu stiprinti dviejų regionų bendradarbiavimą saugumo srityje plačiąja prasme, įskaitant klimato, maisto, sveikatos ir socialinės apsaugos klausimus, ir įgyvendinti bendrus pasirengimo, prevencijos ir reagavimo mechanizmus, taip pat visapusiškai pritaikyti žmogaus teisių ir humanitarinius principus vykdant ES ir LAK bendradarbiavimą saugumo srityje, siekiant nutraukti smurto ir atskirties ciklus LAK regione;

53. sveikina ES siekį vadovauti visuotinei žaliajai pertvarkai, taip pat pripažįsta, kad Lotynų Amerika yra viena iš pagrindinių jos partnerių siekiant šių tikslų; pabrėžia, kad reikia kartu skatinti pasaulines žaliąsias iniciatyvas, kuriomis reaguojama į pasaulinius klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos tikslus; pabrėžia, kad abiejuose regionuose reikia skatinti teisingą ir įtraukią ekologinę pertvarką, be kita ko, stiprinant ES ir LAK bendradarbiavimą prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo srityje, ir reaguoti į ekstremalius klimato reiškinius, ypatingą dėmesį skiriant itin svarbioms sritims, pvz., biologinės įvairovės apsaugai, ekosistemų atkūrimui, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui ir tvariam žemės ūkiui, taip pat pažeidžiamiausiems žmonėms ir bendruomenėms;

54. pabrėžia, kad klimato kaita trikdo Lotynų Amerikos maisto sistemas, ir pabrėžia agroekologijos, kuri pripažinta pagrindine klimato kaitai atsparia ūkininkavimo sistema, vertę;

55. primena ES ir Amazonės baseino regiono bendradarbiavimo programos svarbą siekiant pagerinti Amazonės baseino šalių pajėgumus kovoti su miškų naikinimu ir alinimu;

56. ragina prisiimti tvirtesnius įsipareigojimus užtikrinti čiabuvių tautų teises ir įtraukti šias teises į dialogą ir visus bendradarbiavimo su LAK šalimis bendradarbiavimo aspektus, kaip nustatyta JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių;

57. primena, kad svarbu skatinti tvarią ir atsakingą kasybą, kurią vykdant būtų saugomi vietos bendruomenių ir čiabuvių pragyvenimo šaltiniai ir teisės, išvengiama didelio neigiamo socialinio ir aplinkosauginio poveikio bei padedama įveikti priklausomybę nuo prekių eksporto, tuo remiant tvarios reindustrializacijos politiką, pagal kurią būtų kuriamos deramos darbo vietos ir skatinamas aplinkos tvarumas, veiksmingai valdant naudingąsias iškasenas;

58. pabrėžia, kad reikia remti į lyčių lygybę orientuotą vystomąjį bendradarbiavimą, ir siūlo įgyvendinti tikslines kovos su vyrų ir moterų nelygybe ir jos mažinimo priemones: be kita ko, skatinti moterų galimybes gauti deramą darbą, finansinę įtrauktį, moterų lyderystę ir verslumą, ypač kaimo ir neformaliuosiuose sektoriuose; pabrėžia, kad daugelyje pasaulio regionų labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ), kurioms vis dažniau vadovauja moterys, dažnai yra vietos ekonomikos varomoji jėga; pabrėžia, kad labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės visame pasaulyje sudaro 90 proc. visų įmonių, sukuria 60–70 proc. darbo vietų ir 50 proc. BVP; atkreipia dėmesį į didelę labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių svarbą prisidedant prie Darbotvarkės iki 2030 m. ir siekiant DVT, visų pirma, susijusių su skurdo panaikinimu ir deramu darbu visiems;

59. palankiai vertina dvišalio regioninio pakto dėl priežiūros iniciatyvą, kurios tikslas – skatinti abiejų regionų šalių bendradarbiavimą visapusiškų priežiūros sistemų ir viešosios politikos srityje, be kita ko, rengiant bendradarbiavimo ir finansavimo mechanizmus, siekiant teisingesnės ir įtraukesnės ekonomikos;

60. ragina stiprinti ES ir LAK šalių bendradarbiavimą kovojant su smurtu dėl lyties, vykdant visapusišką švietimą, informuotumo didinimo kampanijas ir stiprinant teisinę apsaugą; remia KVTBP „Globali Europa“ ir Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano iniciatyvas, kuriais skatinamas jaunimo užimtumas, švietimas ir moterų politinis dalyvavimas;

61. pabrėžia, kad pilietinė visuomenė nepaprastai svarbi formuojant ir stebint įtraukią socialinę politiką, skatinant vienodas galimybes gauti kokybišką išsilavinimą ir skatinant tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą LAK šalyse; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad daugelyje Lotynų Amerikos šalių mažėja pilietinė erdvė; atsižvelgdamas į tai, ragina didinti ES paramą pilietinės visuomenės organizacijoms, žmogaus teisių gynėjams, aplinkosaugos aktyvistams ir žurnalistams, kurie susiduria su vis didesnėmis grėsmėmis ir smurtu, siekiant užtikrinti, kad jie galėtų saugiai ir nepriklausomai atlikti savo darbą; ragina teikti pirmenybę jų saugumui, teisei kreiptis į teismą ir saviraiškos laisvei ir stiprinti ES partnerystę su pilietinės visuomenės veikėjais kurių vaidmuo yra labai svarbus sprendžiant pagrindines problemas ir sudarant palankesnes sąlygas konstruktyviam dialogui žmogaus teisių ir perėjimo prie demokratijos klausimais, ir kurie yra labai priklausomi nuo pagalbos programų, skirtų jų veiklai;;

62. pabrėžia ES paramos svarbą stiprinant LAK socialinės apsaugos sistemas, įskaitant integruotus socialinius registrus, geresnį sistemų koordinavimą ir bendrus bandomuosius projektus, visų pirma, vykdomus su pilietine visuomene ir vietos valdžios institucijomis, nes jie labiausiai skatina įtrauktį ir mažina skurdą puoselėjant ES ir LAK partnerystę;

Bendradarbiavimas saugumo srityje ir kova su prekyba narkotikais

63. atkreipia dėmesį į tai, kad tiek ES, tiek LAK didėja organizuotas nusikalstamumas ir prekyba narkotikais, taip pat į precedento neturinčius neteisėtų narkotikų kiekius, kurie į ES iš šio regiono gabenami visų pirma per jo uostus; yra ypač susirūpinęs dėl didėjančios problemos saugumui abiejuose regionuose, kurią kelia tarpvalstybinis LAK ir ES įsikūrusių nusikalstamų organizacijų koordinavimas; pabrėžia, kad reikia stiprinti bendradarbiavimą ne tik su narkotikus gaminančiomis šalimis, bet ir su LAK tranzito šalimis, taip pat stiprinti daugiašalį bendradarbiavimą kovojant su šiomis grėsmėmis; ragina stiprinti ES ir LAKpartnerystę teisingumo ir saugumo srityje, EL PAcCTO 2.0, COPOLAD, EUROFRONT, Pasaulinę neteisėtų srautų programą (GIFP) ir Europos uostų aljansą;

64. pripažįsta Lotynų Amerikos vidaus saugumo komiteto (CLASI) svarbą kuriant bendrą ir bendrą saugumo sistemą LAK; pabrėžia, kad CLASI yra pagrindinė priemonė siekiant didesnės integracijos ir veiksmingumo kovojant su nusikalstamumu regione; palankiai vertina nuolatinį strateginį ES valstybių narių vidaus reikalų ir (arba) saugumo ministrų ir už saugumo klausimus atsakingų ministrų bendradarbiavimą CLASI valstybėse narėse, taip pat techniniu lygmeniu, siekiant stiprinti ES ir LAK operatyvinį teisėsaugos bendradarbiavimą; palankiai vertina tai, kad buvo priimta bendra deklaracija ir veiksmų gairės dėl 2025–2026 m. operatyvinio bendradarbiavimo prioritetų; ragina pradėti panašų bendradarbiavimą teisingumo ir sienų valdymo srityse;

65. ragina Komisiją stiprinti ir plėsti paramą LAK šalių partnerių ir atitinkamų ES agentūrų, įskaitant Europolą, Eurojustą ir EUDA, bendradarbiavimui ir stiprinti jų darbo tvarką; palankiai vertina idėją sukurti LAK uostų ir Europos uostų aljanso partnerystę; pabrėžia, kad svarbu daryti pažangą dirbtinio intelekto technologijų srityje ir stiprinti uostų ir valdžios institucijų bendradarbiavimą kovojant su prekyba narkotikais; ragina imtis bendrų vykdymo užtikrinimo iniciatyvų, kurti operatyvines partnerystes ir dalytis žvalgybos informacija; palankiai vertina konkretų valstybių narių indėlį šioje srityje;

66. palankiai vertina pastangas stiprinti regioninį bendradarbiavimą saugumo srityje, tuo tikslu išplėtus CLASI ir įsteigus AMERIPOL kaip oficialią teisėsaugos instituciją, palengvinančią tarpvalstybinį koordinavimą; pabrėžia, jog būtina ratifikuoti AMERIPOL steigimo sutartį, kad ji visiškai įsigaliotų, ir ragina pasirašiusias šalis pradėti konstitucines ratifikavimo procedūras;

67. pabrėžia, kad būtina šalinti pagrindines organizuoto nusikalstamumo priežastis, įskaitant korupciją, silpną valdymą ir socialinę nelygybę, ir pasisako už požiūrį, pagal kurį teisėsauga derinama su ilgalaike socialine politika, taip pat kitas tarpsektorines strategijas, kuriomis siekiama užtikrinti visus valdžios ir visuomenės lygmenis apimantį požiūrį į piliečių saugumą; atkreipia dėmesį į asociacijos susitarimų

ir kitų dvišalių ES ir LAK susitarimų naudą, nes jie yra esminės bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis priemonės siekiant šalinti pagrindines organizuoto nusikalstamumo priežastis ir kovoti su neteisėta prekyba narkotikais;

Teisingumas, žmogaus teisės ir teisinė valstybė

68. pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad vykdant teismų reformas LAK būtų gerbiamas teismų nepriklausomumas ir laikomasi tarptautinių teisinės valstybės standartų; ragina užtikrinti, kad tokios reformos padėtų stiprinti demokratinį valdymą ir išlaikyti teismų vientisumą; pabrėžia, kad reikia kovoti su politiniais ryšiais su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu; ragina valdžios institucijas laikytis teisinės valstybės principo ir teisės į taikius susirinkimus, laikytis tinkamo proceso ir užtikrinti teisminių institucijų narių bei sulaikytųjų saugumą ir sąžiningumą jų atžvilgiu; įsipareigoja remti šias LAK šalių pastangas;

69. palankiai vertina nuolatinį ES ir LAK bendradarbiavimą siekiant puoselėti ir skatinti demokratiją, žmogaus teises ir gerą valdymą bei stiprinti politinį stabilumą; pabrėžia, kad rinkimų procesų sąžiningumas ir skaidrumas yra pagrindiniai ES ir LAKR partnerystės ramsčiai;

70. akcentuoja ES rinkimų stebėjimo misijas, kurios atlieka svarbų vaidmenį remiant sąžiningus rinkimus ir užtikrinant skaidrumą, kaip parodė neseniai įvykdytos misijos Gvatemaloje, Paragvajuje ir Ekvadore ir kaip rodo planuojamos vykdyti būsimos misijos Bolivijoje, Gajanoje ir Hondūre 2025 m. bei Peru ir Kolumbijoje 2026 m.;

71. ragina stiprinti ES ir LAK šalių bendradarbiavimą siekiant kovoti su dezinformacijos kampanijomis ir hibridinėmis grėsmėmis, visų pirma kylančiomis iš autoritarinių valstybių, kaip antai Rusijos, Kinijos ir Irano, kuriomis siekiama pakenkti demokratinėms institucijoms, rinkimų vientisumui ir visuomenės pasitikėjimui abiejuose regionuose; pabrėžia, kad svarbu stiprinti skaitmeninio raštingumo programas reaguojant į didėjančias hibridines grėsmes ir klaidingą informaciją, kad piliečiai turėtų įgūdžių kritiškai įvertinti informaciją internete;

Bendradarbiavimas žmogaus teisių srityje

72. pabrėžia, kad dėl didėjančių represijų, blogėjančių autokratinių režimų sąlygų ir gilėjančio ekonominio nestabilumo kai kuriose LAC dalyse daugelis žmonių yra priversti bėgti ieškodami apsaugos, ekonominių galimybių ir pagrindinių teisių; susirūpinęs atkreipia dėmesį į dėl to vykstantį didelio masto gyventojų perkėlimą, ypač iš Haičio, Nikaragvos ir Venesuelos bei tarpvalstybinę migraciją regione; pabrėžia didėjantį humanitarinį, socialinį ir institucinį spaudimą demokratinėms šalims, kuriose gyvena daug migrantų ir prieglobsčio prašytojų; todėl pabrėžia, kad būtinas visapusiškas

kilmės, tranzito ir kelionės tikslo šalių bendradarbiavimas ir solidarumas, ir pabrėžia koordinuoto atsako svarbą siekiant užtikrinti visų migrantų ir pabėgėlių teises, orumą ir saugumą; pabrėžia įtraukios politikos svarbą integruojant migrantus į priimančiąsias bendruomenes, taip pat teigiamą migrantų iš regiono indėlį į visuomenę ir ekonomiką;

73. pabrėžia, kad bendradarbiavimas žmogaus teisių apsaugos srityje yra labai svarbus ES ir LAK santykiams; pabrėžia, kad reikia parengti strategijas, kuriomis būtų stiprinamos iš Afrikos kilusių asmenų ir čiabuvių tautų teisės LAK; pripažįsta nerimą keliantį moterų žudymo atvejų padidėjimą LAK; pabrėžia, kad būtina skubiai kovoti su moterų žudymu dėl lyties stiprinant kovos su smurtu dėl lyties politiką, sudarant palankesnes sąlygas žemės nuosavybei ir įsidarbinimo galimybėms ir užtikrinant galimybę gauti išsilavinimą; pabrėžia, kad reikia toliau bendradarbiauti šiais klausimais;

74. yra labai susirūpinęs dėl to, kad didelę Haičio dalį ir toliau kontroliuoja ginkluotos organizuotos nusikalstamos grupuotės, atsakingos už plačiai paplitusį smurtą ir šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus; ragina LAK partnerius, ES valstybes nares ir Jungtines Amerikos Valstijas parengti suderintą strategiją siekiant įveikti šią krizę ir padėti Haičio žmonėms atkurti stabilumą, demokratinį valdymą ir teisinę valstybę; pabrėžia, kad labai svarbu, jog šiame procese dalyvautų visi atitinkami suinteresuotieji subjektai, įskaitant NVO; ragina ES skubiai stiprinti savo politinę, humanitarinę ir ekonominę paramą Haičiui pagal ES ir LAK partnerystę, pripažindamas, kad dabartinių pastangų vis dar nepakanka tokiai didelei krizei spręsti ir padėti Haičio žmonėms atkurti stabilumą, demokratinį valdymą ir teisinę valstybę;

75. pabrėžia gyvybiškai svarbų pilietinės visuomenės vaidmenį ES ir LAK santykiuose; griežtai smerkia žmogaus teisių gynėjų žudymus ir sistemingus spaudos laisvės pažeidimus; yra labai susirūpinęs dėl keliose šalyse vykstančio kryptingo opozicijos narių, čiabuvių bendruomenių, studentų, NVO ir religinių lyderių persekiojimo, kriminalizavimo, savavališko sulaikymo ir sistemingų represijų; smerkia piktnaudžiavimą baudžiamąja teise siekiant nuslopinti pasipriešinimą ir teisėtą kritiką;

76. pabrėžia, kad bendradarbiavimas žmogaus teisių srityje taip pat turi apimti institucijų ir teismų nepriklausomumo stiprinimą ir visuotinės teisės kreiptis į teismą užtikrinimą, įskaitant žmogaus teisių gynėjų, aplinkos aktyvistų ir žurnalistų apsaugą bei jų darbo apsaugą abiejuose regionuose; smerkia kai kuriose LAK šalyse neseniai priimtus prieš NVO nukreiptus įstatymus, kuriais ribojama NVO veikla, finansavimas ir nepriklausomumas;

77. ragina ES taikyti ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą asmenims, atsakingiems už žmogaus teisių pažeidimus, ir toliau įgyvendinti ES ribojamąsias priemones, kad būtų taikomos

sankcijos subjektams, kurie laipsniškai ir slapta kenkia demokratijai ir teisinei valstybei; be to, ragina ES skirstant ES lėšas įtraukti konkrečias žmogaus teisių laikymosi garantijas, be kita ko, pasitelkiant daugiašales ir finansų įstaigas, ir užtikrinti, kad šiomis lėšomis nebūtų stiprinamas autoritarinis šių režimų pobūdis; prašo Komisijos pasinaudoti partnerystės susitarimų nuostatomis dėl žmogaus teisių, kai ji nustato akivaizdžius žmogaus teisių pažeidimus;

Parlamentinis bendradarbiavimas ir žmonių tarpusavio ryšiai

78. palankiai vertina ES ir LAK parlamentinio bendradarbiavimo stiprinimą, visų pirma pasitelkiant Europos ir Lotynų Amerikos parlamentinę asamblėją (Eurolat), taip pat dvišales asamblėjas, pvz., su Čile ir Meksika, ir subregionines jungtines parlamentines asamblėjas, kuriomis skatinamas dialogas pagrindiniais klausimais, pvz., prekybos, saugumo ir darnaus vystymosi; pripažįsta Eurolat kaip strateginę ES ir LAK santykių dalį ir jos pagrindinį vaidmenį stiprinant šią partnerystę; palankiai vertina 2025 m. birželio 1–3 d. Limoje vykusios 16-osios Eurolat plenarinės sesijos rezultatus;

79. ragina stiprinti Parlamento ir Lotynų Amerikos nacionalinių ir regioninių parlamentų veiklos koordinavimą siekiant kartu spręsti tarpvalstybinius klausimus, kurie dera su dviejų regionų bendradarbiavimo prioritetais ir yra labai svarbūs darniam vystymuisi;

80. atkreipia dėmesį į esminį parlamentinės diplomatijos vaidmenį stiprinant dviejų regionų santykius ir taip sudarant palankesnes sąlygas tiesioginiam dialogui su nacionaliniais ir regioniniais parlamentais; ragina stiprinti parlamentinę diplomatiją siekiant remti perėjimo prie demokratijos procesus ir stiprinti LAK parlamentų teisėkūros pajėgumus; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Parlamento vietos biuro Panamoje atidarymą;

81. primygtinai ragina labiau remti gyvybiškai svarbų pilietinės visuomenės tinklų, abiejų regionų diasporos bendruomenių, žmonių tarpusavio ryšių iniciatyvų, jaunimo judumo ir ES ir LAK fondo darbą stiprinant dviejų regionų santykius ir į jį daugiau investuoti;

82. ragina įsiklausyti į jaunimo nuomonę vykdant ES ir LAK partnerystę, skatinant švietimo mainus, jaunimo vadovaujamas iniciatyvas ir platformas, suteikiančias jaunimui galimybę prasmingai dalyvauti dviejų regionų politikos formavimo procese;

Rekomendacijos 2025 m. lapkričio mėn. ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimui

83. palankiai vertina 2023 m. įvykusį ES ir CELAC susitikimą ir pagal 2023–2025 m. ES ir CELAC veiksmų gaires įgyvendinamas iniciatyvas; palankiai vertina tikslą kas dvejus metus rengti

reguliarius aukščiausiojo lygio susitikimus; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad 2025 m. lapkričio 9–10 d. Santa Martoje (Kolumbija) vyksiančiame aukščiausiojo lygio susitikime reikia priimti naujas plataus užmojo veiksmų gaires, kuriomis būtų toliau stiprinama partnerystė, kurios būtų aiškiai suderintos su DVT ir kuriomis būtų atsižvelgiama į didėjantį dviejų regionų dalyvavimo lygį;

84. atkreipia dėmesį į tai, kad būsimas ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimas bus svarbi galimybė išreikšti ES ir LAK balsą pasauliui remiantis bendromis vertybėmis ir galimybė atnaujinti politinius įsipareigojimus aukščiausiu lygmeniu ir nustatyti plataus užmojo bei veiksmingą dviejų regionų darbotvarkę;

85. tikisi, kad ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimas sustiprins ES ir LAK šalių aljansą, siekiant nustatyti aukščiausius tvaraus vystymosi standartus daugiašaliu lygmeniu ir dar kartą patvirtinti bendrą įsipareigojimą remti daugiašalių institucijų, ypač finansų institucijų, kurios atlieka pagrindinį vaidmenį sprendžiant skolos klausimus ir kuriant tvaresnį tarptautinį finansavimo modelį, įskaitant vystomojo bendradarbiavimo finansavimą, kuris buvo aptartas Sevilijoje (Ispanija) vykusioje 4-ojoje Tarptautinėje vystymosi finansavimo konferencijoje, reformą, kad jos taptų įtraukesnės ir veiksmingesnės; pabrėžia, jog svarbu, kad ES toliau remtų LAK regioninę integraciją ir pastangas, kuriomis siekiama spręsti ilgalaikes struktūrines darnaus vystymosi regione problemas;

86. tikisi, kad ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikime bus padaryta pažanga kuriant nuolatinį daugiašalį suinteresuotųjų subjektų mechanizmą, kuriam būtų skiriamas pakankamas finansavimas organizuoti reguliarioms konsultacijoms su pilietine visuomene, profesinėmis sąjungomis, vietos valdžia ir kitais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais iš abiejų regionų; palankiai vertina ES ir LAK fondo, kaip tarpvyriausybinės organizacijos, darbą ir jo galimą indėlį į nuolatinį daugiašalį suinteresuotųjų subjektų mechanizmą;

87. atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu laikytis teisinės valstybės, demokratijos ir žmogaus teisių principų, ir ragina visus aukščiausiojo lygio susitikimo dalyvius laikytis šių principų; atkreipia dėmesį į tai, kad tai nebus įmanoma be tikrai skaidrios, visapusiškos ir prasmingos pilietinės visuomenės įtraukties; ragina į aukščiausiojo lygio susitikimo darbotvarkę įtraukti diskusijas dėl demokratijos ir žmogaus teisių, pvz., teisės dalyvauti sąžininguose ir laisvuose rinkimuose, ir į aukščiausiojo lygio susitikimo išvadas įtraukti tvirtą raginimą ginti žmogaus teises ir teisinę valstybę; ragina ES tvirtai ginti demokratijos ir žmogaus teisių priežastis;

88. ragina šalis 2025 m. lapkričio mėn. aukščiausiojo lygio susitikime dar kartą patvirtinti savo bendrą įsipareigojimą užtikrinti taiką, demokratiją, daugiašališkumą, taisyklėmis grindžiamą pasaulinę tvarką, valstybių teritorinį vientisumą, teisinę valstybę, tarptautinį teisingumą, demokratiją, žmogaus teises, socialinį teisingumą, darnų

vystymąsi ir laisvą prekybą, siekiant palaipsniui sukurti Europos, Lotynų Amerikos ir transatlantinę taikos, demokratijos ir gerovės erdvę;

89. ragina šalis griežtai pasmerkti tebesitęsiantį Rusijos agresijos karą, ypač visus rimtus tarptautinės teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus ir teikti diplomatinę, finansinę ir karinę paramą Ukrainai; ragina šalis sutelkti pastangas, kad būtų greitai pasiektas nuolatinis ugnies nutraukimas, humanitarinė intervencija Gazoje ir visų įkaitų paleidimas;

90. ragina ES ir CELAC daryti pažangą vykdant apčiuopiamus įsipareigojimus, susijusius su skurdo ir nelygybės mažinimu ir sanglaudos skatinimu, instituciniais gebėjimais ir valdymu, ir apsaugoti darbuotojų teises bei toliau remti visuotinę prieigą prie švietimo ir sveikatos priežiūros paslaugų; pabrėžia, kad reikia pasiekti dviejų regionų įsipareigojimą dėl dvišalio regioninio pakto dėl priežiūros, siekiant konsoliduoti ir finansuoti visapusiškas priežiūros sistemas kaip socialinės gerovės ramstį, pripažįstant, kad priežiūra yra teisė, kolektyvinė atsakomybė ir esminė išankstinė sąlyga siekiant lyčių lygybės, socialinio teisingumo ir darnaus vystymosi ES ir LAK;

91. ragina ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikime skatinti bendradarbiavimą atsparumo klimato kaitai, biologinės įvairovės apsaugos ir kovos su miškų naikinimu srityse, užtikrinant, kad aplinkos ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politika būtų įgyvendinama teisingai, kad vietos gyventojai dalyvautų ekologinėje pertvarkoje ir gautų iš jos naudos, o pažeidžiamiausios bendruomenės būtų remiamos prisitaikant prie klimato kaitos;

92. ragina prisiimti tvirtesnius įsipareigojimus ginti čiabuvių tautų teises visais ES ir CELAC bendradarbiavimo aspektais;

93. mano, jog svarbu, kad ES ir LAK įsipareigotų kartu įgyvendinti pasaulines ir socialiai teisingas žaliąsias iniciatyvas, pvz., derėtis dėl tarptautinės sutarties taršai plastiku panaikinti arba remtis susitarimo memorandumu dėl integruoto nelaimių rizikos valdymo, ir kad ES ir LAK skatintų tausų gamtos išteklių naudojimą; ragina šalis dar kartą patvirtinti savo bendrą įsipareigojimą veiksmingai įgyvendinti Paryžiaus susitarimą;

94. ragina toliau glaudžiai bendradarbiauti skaitmeniniais klausimais pasitelkiant ES ir LAK skaitmeninį aljansą, kad abiejuose regionuose būtų skatinama į žmogų orientuota skaitmeninė transformacija; ragina suderinti skaitmeninės srities reglamentavimo sistemas, visų pirma vedant dialogą duomenų apsaugos, platformų reguliavimo, dirbtinio intelekto etikos ir kibernetinio saugumo klausimais;

95. dar kartą ragina iš esmės sustiprinti dviejų regionų bendradarbiavimą kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir prekyba narkotikais;

96. ragina labiau įsipareigoti bendradarbiauti švietimo srityje, visų pirma plečiant mainų programas pagal programą „Erasmus+“;

97. pabrėžia, kad rengiant reguliarius ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimus reikia teikti daugiau institucinės paramos, išteklių ir techninių žinių; ragina tarp aukščiausiojo lygio susitikimų sukurti nuolatinę institucinę erdvę, kuri sudarytų sąlygas geresniam koordinavimui, geresniam pasirengimui, spartesnei komunikacijai ir rezultatų stebėsenai;

98. ragina reguliariai konsultuotis su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma prieš kiekvieną ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimą ir po jo, su LAK regiono vietos valdžios institucijomis ir pilietine visuomene ir Komisija, siekiant užtikrinti, kad strategijos „Global Gateway“ projektai derėtų su DVT įgyvendinimu, taip pat su vietos ir regionų vystymosi prioritetais; be to, ragina sukurti nuolatinį įvairių suinteresuotųjų subjektų tolesnės veiklos mechanizmą, kad būtų galima stebėti ES ir CELAC santykius ir pažangą įgyvendinant įsipareigojimus; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti prasmingą ES ir LAK pilietinės visuomenės dalyvavimą ir konsultavimąsi su ja aukščiausiojo lygio susitikimo metu;

°

° °

99. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai.